

HE KUPU WHAKAMARAMA.

Nama 5.

NELSON (WKATU).
EDITOR—REV. F. A. BENNETT.

HURAE, 1898.

TE MATENGA O REV. HETARAKA WARHI.

No te 10 o nga ra o tenei marama (Hurae) ka mate a Rev. Hetaraka Warhi. He minita ia no te Hahi o nga Weteriana. I whanau mai ia ki nga takiwa o Waikato. I tana tamarikitanga i noho ia ki Kawhia.

I runga i nga whakapapa a o tatou tupuna, e uru ana tana kaumatua ki roto ki nga iwi maha noa atu, ara, kia Ngati Maniapoto, Ngati Kinohaku, Ngati Toa, Ngati Koata, Ngati Rarua, me etahi atu.

No muri mai i tana marenatanga, ka tukuna ia ki te Kareti o Tiri Kingi (Three Kings) ki reira ako ai mo te mahi minita.

No te tau 1864 ka tukuna ia ki Whare Kauri (Chatham Islands) hei minita mo nga Maori o tera moutere. E ona ana tau ki reira, ka hoki mai ano ka whakaritea hei minita mo nga Weteriana o te takiwa ki Pito-one (Hutt). Tekau ma rima ana tau e noho ana ki reira. No te matenga o tana wahine ki reira, katahi ka whakawhiti mai ia ki Wairau noho ai. Tekau ma toru ana tau e noho ana ki Wairau ka mate nei. Ko ona tau i tona matenga e whitu tekau ma toru.

NGA RETA KUA TUKUNA MAI.

Kaikohe, Bay of Islands,
Auckland, 30th Maehe, 1898.

F. A. Bennett.

TENA koe. Tenei kua tae mai te manu nei, me ana kupu Whakamarama, nei rawa atu taku koa i taku kitenga i taua reta, a ka tuhi atu nei, hei tuku atu i te kupu Whakatikiu mo tona mahara kua puta na ia koe, (Taikiu). Notemea, ma tena mahara e tae atu ai te reneatanga o nga mahi. Ma te Atua koe me to mahi e manaaki e tiakio whakakaha. Tera ano pea ka tuhi atu a muri ake nei, kaati mo konei.

Na to hoa

NA MATIU KAPA.

Te Pourewa.

Pirongia, Waikato. Hune, 16th 1898.

The Rev. P. Peneti.

Tena koe ara, koutou nga kai mahi o tenei pepa e putaputa tonune, i enei Marama. Ehoa ka nui te whakapaio toku ngakau ki te Marama o nga Kupu Whakamarama o te pepa nei.

He tino pai rawa hei wakaoho i te ngakau o te tangata otira e bara i te mea i te ngakau anake o te tokomaha, engari i nga ngakau ano hoki o nga kai kauwhau, aha koe e pehia ana e te taumhatanga o te mahi.

Kite titiro iho ki etahi kupu hauora ana, haunga ia ta te Kapiti whakakaha mai, kote mea hoki tera e tumanakohia ana, ko ia kia mea mai, "E ranea ana taku atawhai mou; Mana tonu hoki toku kaha i runga i te ngoikore." kia penei mai ia, ki ana pononga a, kia tautoko hoki ia i te Manu e awhina tonu na i ana Mahi.

Heoi te Mihi.

Mo to kupu e whakaatu nei ki nga minita, e mea nei koe, kia tukua atu nga kupu whakamarama e mahia nei i runga i te ingoa o te Ariki, me korero roa e au, no te mea e kore koe, e kite i te koa, ki nga mahi me nga korero, o konei.

No te tau 1893—Ka whakarikonatia maua ko Taimona Hapimana, hei mihinare mo Waikato. No te 22 o Mei, ka tu o maua waeuae ki Waikato.

I mua o to maua haerenga mai, he nui te pakanga i waenganui i toku iwi me te Tuati, Pihopa o Waiapu, me W. L. Williams i te wa e Atirikona ana ia, e pakanga anakia noho tonu atu au mo te kainga. E rua ra, e kawe ana ka riro i ta te pihopa raus ko te Atirikona, i te mea hoki e kaha ana toku hiahia ki te haere mai ki Waikato nei.

Komau i haere mai nei, ko Taimona no te Arawa, no Ngatimaniapoto hoki; ko au, no Hauiti Ngatiporou, me Rongo whakaata Teaitanga a Mahaki, Tologa Bay me Gisborne.

Te taenga mai ki Waikato nei kore rawa te tangata e tahuri mai. E mahi ana i te Ratapuki te parau whenua, ki te mahi taiapa,